Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 117 (10.500). Львів, субота 30. травня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—з год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

„Вищі цілі“.

Всі знаки на небі і на землі вказують, що йде до стабілізації відносин в світі взагалі, а в Европі зокрема. Очевидно, стабілізацію не слід розуміти як прикладну „згоду в семействі", як поширення розходжень між державами і народами, як ліквідацію всяких напружень і непорозумінь, тільки як відсунення воєнного конфлікту або активних революційних здвигів на якийсь довший протяг часу. Як твердять незвичайно передбачливі комуністичні теоретики і державні керманичі СРСР., наступає стабілізація капіталу, а з нею й стабілізація відносин. Це ще не виключує війни і революції, але не зараз, не в найблизчій будуччині.

Війна, як ultima ratio вирішення політичних і економічних розбіжностей ще не зникла. І тут не треба бути пророком, тільки тверезим політиком, який вміє і хоче дивитися дійсности прямо у вічі, треба бути тільки відкритою людиною, щоби побачити, що закріплювання теперішніх позицій, збудованих на несправедливости, неминуче готує Европі нову воєнну катастрофу. Один з найвидатніїших політиків сучасної Европи — Беніто Мусоліні недавно питав італійський сенат: „Невже ви гадаєте, що війна 1914 року була справді останньою війною? Війна ще впереді". Одночасно найбільш досвідчений представник англійської демократії в своїй промові в палаті громад заявив між иншим: „Я з трівогою дивлюся на сучасний стан річей. Мені здається, що продовження нинішньої політики европейських урядів неминуче несе нову катастрофу, нову війну".

Істнуючі трактати є випливом даної хвилі, наслідком „побіди", якій кожний день копає могилу. Історія не знає вічних трактатів — як це доказує життя, як це стверджував минулого року в Женеві, а недавно в німецькім парляменті соціяльно-демократичний діяч Брайтшайд. Німецький міністр закордонних справ Штреземан заявив виразно: „Нема в Німеччині нікого, хто щиро міг би сказати, що границі, встановлені на сході всупереч постановам про самовизначення народу, могли би раз на все остати незміненими". Ясно, що й істнуючі трактати не довго вдержаться на поверхні життя.

Та теперішня доба є добою мирної підготовки до зустрічі наростаючих катастроф. Підготовлюються всі і вся, творять бльоки, шукають союзників. Найбільшу активність під цим оглядом проявляє англійська дипльоматія. З початком цього року і в нас не бракувало людей, які свято вірили, що Чемберлен створить антибільшовицький бльок, та які вказували, що нам слід рішатися по цей або по той бік греблі. В будівництві антибільшовицького бльоку консерватива Англія проявила горячкову діяльність і... надаремне. Ніхто не хоче під теперішню пору ангажуватися до активного виступу проти більшовиків. На кокетування англійської дипльоматії у відношенні до Німеччини Штреземан в своїм великім експозе відповідає, що у всякій констеляції Німеччина продовжуватиме супроти СРСР. співпрацю, започатковану рапальським договором. Стоючи на сторожі власних інтересів, Німеччина в ніякім випадку і в ніякій формі не зробить нічого такого, що унеможливилоб використання приязних німецько-радянських відносин. Також Мусоліні в своїй великій промові в сенаті зазначив корисність визнання радянського уряду. Він іще й підкреслив спасенність цього кроку: „Тепер вже всі, навіть провідники більшовизму мусять признати, що комуністичний експеримент потерпів повне фяско. Не вважаю можливим, щоби Росія могла вернути до мілітарного й воюючого комунізму з р. 1921; радше гадаю, що ми повинні освоїтися з думкою про будучу Росію яка буде великим краєм дрібних посідачів, кермованих партіями, що усвідомлюють собі конечність розвитку і що рахуються з новими умовами і потребами".

До тогож слід додати, що навіть найбільш надійні антибільшовики з малої антанти здали всі позиції і не пішли на примату Англії. Нінчіч і Бенеш ствердили, що ніколи не істнував плян створення антибільшовицького бльоку, бо — мовляв — такий плян є непотрібний з огляду на те, що не істнує комуністична небезпека.

Ось як всі і вся, будучи переконаними в неминучости воєнної катастрофи в будуччині, в теперішній хвилі відмовляються від почести належати до антибільшовицького бльоку і не хотять визивати духів війни.

І це є загальна передумова стабілізації. Годиться нам це все собі усвідомити, бо як кожний тверезий політик мусить прийняти конечність воєнної катастрофи в будуччині, так мусить теж прийняти конечність стабілізації до її підготовки, неминучість тиші перед бурею, яка не знати, як довго тріватиме.

Загальна передумова стабілізації є теж передумовою польсько-радянського порозуміння, яке обіймає собою „вищі цілі". Потребу польсько-радянського порозуміння не лише зазначував перед двома місяцями мін. Скшиньскі, але ще виразнійше підкреслив її тепер комісар закорд. справ Чічерін. Метою радянської політики — говорив він — є заключення трівкого порозуміння з Польщею, що можна в першу чергу осягнути оживленням господарських взаємин. Ніякий великий воєнний напад на СРСР. не може бути здійснений без участи Польщі. Радянський уряд поробив вже заходи для оживлення господарських відносин з Польщею.

Та на цьому не кінчається порозуміння з Польщею. В Москві істнують іще супроти Польщі далеко глибші та складніші комбінації. У всесвітній політиці перехрещуються напрямки пацифістичний й імперіялістичний. Принціпово — твердить Чічерін — істнує можливість загального антибільшовицького фронту. На випадок оздвоєння европейських держав висувається бльок Франції, СРСР., Польщі і Японії проти Англії і Німеччини. В иншій комбінації СРСР. фігурував би по стороні Німеччини. Як бачимо, то й тут між Росією і Польщею відбувається процес притягання і відтручування. Та для нас важним є те, що крім господарсько-торговельного порозуміння допускається можливість політичної співпраці.

Для „вищих цілей" Росія нехтує інтересами України й українського народу. Ці „вищі цілі" Москви одуховлюють польську реакцію. Польсько-російська проблема — як зазначує „Слово польске" — представляється дуже просто і не збуджує в Поляків вже ніяких сумнівів від найкрайнійшої правиці до соціялістів.

„Розвязка цеї проблеми представляється в простій формулі: якнайбільша чуйність і оборонний фронт супроти Німеччини, якнайкращі сусідські відносини, а в будуччині при сприятливих умовинах навіть союз з Росією".

Для такого союзу нема ніяких перепон, бо

„границі між Польщею і Росією устійнено рижським трактатом з 18. березня 1921, якого не накинено Росії диктатом побідника, але він є вислідом згідного порозуміння обох сторін, які ділали на основі повної рівноправности. А що той трактат в нічім не знасилував життєвих інтересів Росії, тому не має вона причини до ділання в напрямі зміни польсько-російської границі, а вже зовсім ніяка державна рація не наказує їй пожадати ко-пічно польських земель".

Ось де криються передумови стабілізації відносин на сході Европи, ось де істнує база для польсько-російського порозуміння, яке булоби підтвердженням і закріпленням рижського трактату так само, як колись андрусівського. Але в теперішній хвилі відносини є дещо відмінні як були перед 250 літами. Державна Україна не замикається границями лівобічної Гетьманщини, але обіймає широкі простори від Збруча до Дону. Тепер вже українських інтересів не заступає тонка верства козацької старшини, але широкі освідомлені маси селян і робітників.

Ф. Ф.

Зміцнене порозуміння чи розеднання?

Спільний текст. — Англійські сумніви. — 19 стаття. — Становище Німеччини і Франції. — Замрячені перспективи.

Справа загальноевропейського гарантійного пакту докочується до небезпечного місця. Текст французької ноти, яка має бути відповідю Німеччині, трохи залежався в Льондоні. Англійський уряд не прийняв його без застережень, а звернувся до Парижа за інформаціями що до деяких сумнівних пунктів. Така форма порозуміння є необхідна з огляду на те, що спершу оба уряди погодились, щоби відповідь на німецькі пропозиції вийшла спільно та солідарно. Таке становище було наслідком зовсім зрозумілого погляду, що Німеччина схоче використати ситуацію розбіжности думок між Льондоном, Парижем, Римом і Брюселем.

Найбільша увага звернена на становище англійського уряду. Які сумніви має Чемберлен щодо тексту приготовленого Бріяном, про це інформує нас англійська преса. „Дейлі Телеграф" каже, що англ. уряд домагається розяснення в трьох пунктах. Всі ці пункти кружляють довкола нещасної 19-ої статті „пакту", доданого до Версальського договору, якою союзні держави хотіли оминути можливі інтернаціональні конфлікти на грунті самого договору. Виявляється, що тепер вони самі найбільше сперечаються щодо її інтерпретації. Ця стаття така: „Ліга Націй може, вряди-годи, запрохати членів Ліги, щоби вони зайнялись новим розглядненням договорів, яких не можна прикласти (inapplicables), а також міжнародними ситуаціями, яких удержання може загрожувати світовому мирові".

Коли Німеччина стане членом Ліги Націй, вона схоче покористуватись цією статтею. Вона домагатиметься ревізії кордонів з Польщею, справи Шлеська та Данціга, а це знова стане прецеденсом для нових спроб ревізії Версальського договору. Англія стоїть на раціональнім становищі, що гарантійний пакт пяти великих держав є завдалегідь зовсім недоцільним, якщо саме нинішні умовини співжиття держав спонукують їх до щораз більшої ворожнечі. З другого боку Англія не хоче своїм підписом брати ніяких ширших зобовазань як оборони західних границь, миру на Рейні, перед можливим німецьким наступом.

Французька преса покликується на свіже рішення англійського юрисконсульта Фінлея, в справі ревізії договору між Болівією та Чілі, де сказано, що згідно з 19 статтею „пакту" нове розглянення кордонів можливе лише за згодою обох, чи більше сторін, себ-то одноэгідно. Польща повторяє за Францією „таінственну" формулу, що всі можливі умови з Німеччиною не можуть змінювати нині істнуючого стану, витвореного та затвердженого Версальським договором.

Виринає дуже просте питання: коли так стоїть справа, який-же глузд вступати Німеччині до Ліги і навіщо взагалі всі ці мирові гарантійні пакти, коли географічна карта Европи визначена у Версалю є здійсненим ідеалом, ненарушимим у своїй святости? Такі запити мусить ставити собі нишком англійський уряд, який зрозумів необхідність виправлення помилок натворених у переможній запалі на мировій конференції у Парижі. У нинішній стадії істнує можливість, що або Англія згодиться лише на гарантійний пакт трьох держав: з Францією та Бельгією відносно миру на заході, або обмежиться до дуже скромної спів-

участи у загальнім пакті, який схоче означити умовини забезпеки на Сході.

Ці два становища не вичерпують усіх можливостей. Хто зна, чи саме тепер Англія не буде приневолена заявити рішуче, що компроміс між її становищем і становищем Франції виключений. Тоді вона вишле окрему відповідь на німецькі пропозиції і почне нову фазу переговорів, в якій почне рахуватись з утворенням нової констеляції сил для вдержання мирової рівноваги. Нема сумніву, що дискусія про ґарантійний пакт дійшла до того менту, коли всі надії на зміцнення розхитаного англо-французького союзу можуть скінчитись повним розведнанням.

Після Всесоюзного Зїзду Рад.

Поворот Троцького.

Всесоюзний зїзд Рад закінчився у Москві 20. травня. На зїзді доконано деяких змін у конституції, про що ми вже мали нагоду писати, а крім цього вибрано новий Центральний Виконавчий Комітет СРСР, що являється найвищою законодатною установою Союзу в часі між зїздами.

Центральний виконавчий комітет СРСР, складається з двох палат: зі союзної ради і з ради національностей. В склад союзної ради входить 450 членів, з чого від російської федеративної республики — 300, від України — 75, від Білоруси — 13, від закавказької федерації — 30, від туркменської союзної республики — 4, і накінець від узбекської — 16. Крім цього входить до союзної ради 10 народних комісарів союзного уряду та уповноважені представники СРСР. у Берліні та Льондоні. Рада національностей складається з представників усіх тзв. незалежних, автономних республик, країв і областей. Кожна незалежна союзна республика має в Раді національностей по 5 представників, кожна автономна республика без огляду на те, до якої федерації вона входить, має по одному представникови. Те саме відноситься до областей і країв. Рада національностей складається в цьому році з 382 представників. Число її членів побільшилось в порівнанню з минулим роком на 30 членів через те, що повходили до неї представники новоутворених автономних одиниць у закавказькій федерації, союзних республик узбекської і туркменської та їх автономних країв і накінець представників новоутвореної на Україні автономної молдавської республики. Таким чином всесоюзний центральний виконавчий комітет складається з 382 членів, між якими є 146 безпартійних. Всі инші члени є комуністами. В минулому році президія ВЦВК-ту складалася з 4-ох членів, по одному представникови від кожної союзної республики. В цьому році президія побільшилася на два нових членів від республик узбекської та туркменської. Разом отже складається вона з 6-х членів. Представником України в президії є Петровський, голова Всеукраїнського центрального виконавчого комітету.

Заразже після закінчення зїзду відбулася перша сесія нового вибраного Центрального Виконавчого Комітету. На ній вибрано всесоюзний уряд. Всіх старих членів уряду вибрано наново. Інтензивно поширювані відомости про те, що Троцький ввійде тепер до уряду та що займе відповідальне місце Красіна, комісаря закордонної торговлі, або місце Дзержинського, голови Ради Господарства та Оборони, не справдилися. Троцький не тільки не обняв ніякого відповідального становища в уряді, але не висунув навіть своєї кандидатури. Так само не висував його кандидатури ніхто инший.

Появу Троцького на зїзді та величезні овації, які йому робилося, слід вважати тільки демонстрацією Троцького і компартії, що має засвідчити перед світом повну згоду та гармонію у нутрі самої партії. Отже Троцький являється й на далі карним членом партії, хоч і має инші погляди на деякі революційні події. В доказ цього вибрано його до президії зїзду. І саме цей вибір дав многим політикам причину до далеко йдучих висновків про поворот Троцького до влади, та про новий курс большевицької політики. Газетні репортери, поширюючи такі вісти в Европі, мало цікавилися тим, що Троцький був саме один з найбільших ворогів теперішньої політики уряду Рикова, що він найзавзятійше виступав проти компромісу зі селянством та проти закріплювання капіталістичних основ у селянському господарстві, що він був і є приклонником т. зв. перманентної революції, — а все це вкупі суперечило та суперечить теперішньому політичному курсові радянського уряду і компартії. Очевидячки, що через те все Троцький не міг увійти в склад уряду, який проводить зовсім протилежну лінію від тої, яку пропагує Троцький.

В. М.

Проти хемічної війни.

На міжнародній конференції у Женеві в справі торговлі зброєю вигринула дуже цікава дискусія у звязку з поширенням хемічних продуктів, якими можна широко користуватися підчас війни. Ці наради є покищо держані в тайні, але до преси дійшли деякі загальні інформації чималої ваги.

Американський проєкт казав про заборону торговлі отруйними газами та посвояченою рідотою, яких уживається виключно до воєнних цілей. На це відповідав югославянський делеґат, вказавши на необхідність підписати конвенцію проти газової війни взагалі. Німецький та італійський делеґат приєдналися до американського внеску, що мав на меті забезпечити торговельні інтереси, зважаючи, що велика скількість хемічних продуктів служить і мировим цілям. Велику сензацію викликала заява голови німецької делеґації Екардта, який відповідав на інтерпеляцію югославянського делеґата. Ось її зміст: „Німеччина готова без ніяких застережень приступити до кожної міжнародньої умови, яка матиме на меті припинити війну отруйними газами“. Цю заяву прийняли дуже радісно французькі та англійські делеґати і вона стала сензацією дня у хоромах Ліґи Націй.

Доля Амундсена.

До цього часу нема звісток про те, що сталось з Амундсеном і його товаришами. У Норвеґії та за кордоном панують ріжні погляди щодо можливостей, з якими він міг зустрітись у свойому леті на бігун. Цікаве, що норвежські знавці заявляють, що Амундсен не долетів до бігуна, а мабуть мусів продовжувати дорогу на лещетах. Великий мандрівник Фрітйоф Нансен не годиться з песимізмом своїх земляків, впевнюючи, що спізнення на кілька днів не грає ніякої ролі і що Амундсен рахувався з усіма перепонами. Полярний дослідник Френхен пояснює, що Амундсен має припаси на 30 день, а голова данської воздушної фльоти, що умовини висадки на північнім бігуні є прегарні.

А проте тривожні здогади мають своє виправдання. Смуга північного бігуна вкрита хмарами та мряками, а температура сувора. Все питання в тому, чи з літаком не трапилась катастрофа. Американський мандрівник Мек Мілен впевняє, що віднайти Амундсена буде дуже легко. Річ лише у тому, щоби живого.

Недоля української галицької військової еміґрації в ЧСР.

Шість років минає від хвилі, коли українська Галицька Армія, під напором у десятеро численнійшого ворога, почала відворот із нашої тісніщої батьківщини. Загал її подався в сторону Збруча, тільки гірська бриґада була приневолена перейти на область чехословацької республики. Тут її інтернували в Німецькім Яблінім і вона стала зав'язком української військової еміґрації в ЧСР. — У вересні 1920 р. перейшла сюди група генерал-четаря УГА. Крауса, яку разом із поворотцями з італійського та втікачами з польського полону примішено зразу в таборі в Ліберці, а відтак у Йозефові. Після розвязання української бриґади в Німецькім Яблінім у жовтні 1921 перенесено її членів також до табору в Йозефові, який став осередком усієї української військової еміґрації в ЧСР. — Її чисельний стан виносить під по пор 2627 мущин, 61 жінок і 84 дітей. Вони розміщені ось так: 516 мущин, 55 жінок і 76 дітей у таборі, 961 мущин, 6 жінок і 8 дітей у робітничих відділах, які виконують усяку працю для чсл. військової управи, 50 мущин у лічницях як недужі, а 1100 мущин на приватній праці. Поміж ними находиться 26 воєнних калік і 50 сухітників.

Після відомого рішення Ради амбасадорів з дня 14. III. 1923 дальше перебування на чужині військових еміґрантів стало не тільки зовсім безцільним, але також каригідним з національного боку гайнуванням часу і відтяганням творчих сил від праці. Тому переважна більшість військових скитальців постановила вертати у рідний край. Зараз весною і літом 1923 р. близько 400 скитальців звернулися через ч.-сл. міністерство народньої оборони до польського конзуляту в Празі відносно видачі подорожніх документів на поворот додому. Та хоча вони поподавали до своїх прохань метрики уроджень і свідоцтва приналежности, виготовлені за часів польської влади, з яких многі були надто потверджені старостами, і незважаючи дні на безнастанні уговори, ані теж на те, що в березні 1924 року переслано через ч.-сл. міністерство закордонних справ новий список 405 осіб, бажаючих мерщій вернути до краю, протягом цілого року ніхто з них пашпорту не одержав. Щойно продовж літа 1924 року вислано з конзуляту 17 пашпортів. Виправдуючи таку довгу проволоку в полагоджуванню цих справ поясняє конзулят тяжкости польських урядів у краю, які він на домагання свойого міністерства мусить пересилати всі особисті документи зворот-

Д-р Іван Куровець.

(5)

По Югославії та Італії.

(Враження з подорожі.)

(Докінчення.)

Діти в Німеччині і Югославії. — Венеція. — Лідо. — Подорожні. — Скромна рада.

Вернувшись з Цетинії до Дубровника, хотів я їхати до Риму via Барі, та дістав звідомлення з Риму, від подорожних Німців та инших, що цього року в Римі з причини святого року велика сила прочан і подорожних з цілого світа, так, що нема де приміститися і через це дорожнеча. Тому поїхав я до Венеції. Тепер з весною взагалі всюди великий рух подорожних, а найбільше Німців. Їдучи з Цетинії до Дубровника в німецькім товаристві, мав як сусідку Німкиню-Баварку з якою в часі дороги розбалакався і довідався, що є два роки замужна і має четверо дітей. На запитання як це можливо, сказала мені, що родила два рази близнята. Питаю її: „А щож буде як так що року Бог поблагословить?“ А вона каже мені, що не має нічого проти того, щоби були ще раз близнята, коби лише здорові були. Наша вітчина — каже — стільки потерпіла і витратила стільки людей, що треба ці втрати вирівнати і ми всі мусимо тепер „працювати“.

Вернувши до Дубровника другої днини, переглядаю місцеві часописи і вичитую у „Vecerne Novosti Sarajevo“ з 14 apríla статтю „borba za potomstvo“, де автор рішуче й енергійно виступає проти повоєнної деморалізації в краю, а саме з причини, що югославянські жінки, не хотячи родити дітей, штучно позбуваються потомства і що ця язва охопила край й грозить загибіллю державі. Автор накликує уряд до боротьби проти цієї язви з метою поборювання цих анормальних появ, домагається енергійних, суворих карних законів. Ці факти подаю до відома нашого жіноцтва і суспільности з пригадкою, що ми також зазнали в світовій війні страшних втрат у людях і тому нам не слід наслідувати те, що діється тепер у Югославії, а треба би йти за самозберігаючим змислом Німців.

Наситивши свою душу стільки враженнями в країні дикої краси та величної природи, поїхав я поспішним пароплавом з Дубровника до Трієсту, а звідси залізницею до Венеції.

Сама Венеція не зробила на мене великого враження. Залізницею віїжджається до Венеції з головного двірця „Mestro“ довжезним мостом з 4—5-кільометровим через море; але це море не гарне, брудне, покрите живоростами, вонюче. З міського двірця всів я до чорної як домовина ґондолі і поїхав до поручених мені готелів, як готель Бавер та Ґрінвальд і инших. Хоч як вони великі, а таки не знайшов там приміщення. Щойно по довгих їздах ґондолею по брудних каналах зупинився в готелі (Albergo Centauro) близь площі св. Марка. Канали, якими я переїзджав яких півтори години, шукаючи готелю, вонючі, у каламутній зелено-жовтій воді пливе всіляке свинство, як ріжні відпадки, лушпини, трава, солома, а камяниці вздовж каналів колись може гарні та пишні палати венеційських вельмож — сьогодні обдрапані, з яких видніє біднота збанкротованого шляхтича. Помістившися в готелі, покріпив сили добрим обідом, а ще ліпшим вином (цього дня від рана до 4-ої сполудня нічого не їв!) відзискав я силу і кинувся оглядати місто, прямуючи до площі св. Марка. А щоби не заблукати в тісних і темних вуличках, писав усі вулиці по черзі, які переходив, щоби міг назад вернутись. І це показалося практичне, бо не знаючи добре італійської мови, можна годинами блукати. Зайшов на площу св. Марка між чудові аркади, почув музику звідусіль, зайшов до прегарної церкви св. Марка, а дальше над море, на вулицю Тіволі, де відзискав фантазію й позбувся першого поганого враження венеційських каналів. У Венеції ця частина міста: околиця церкви св. Марка з площею, вежою Кампаніля, палатою дожів враз з галерією образів та музеєм—то це одно, що варта бачити та подивляти щоденно її красу та високий артизм. Тут можна годинами проходжуватися та подивляти високу культуру, а при це величезні стада голубів на площі св. Марка веселять душу. А проте це все можна оглянути докладно за два дні.

Оглянувши це все, наситивши душу красою італійського мистецтва, поїхав я пароплавом на острів Лідо (їзда тріває 20—25 мінут, коштує туди і назад півтори ліри). Їдеться пароплавом, широким морським каналом серед лагун, покритих живоростами, але море чистійше як у венецьких каналах. Острів Лідо, то прикраса Венеції, гідна церкви св. Марка, палати дожів та „Canale Grande“ з усіма спорожнілими палатами. Острів вздовж, шириною кількох кільометрів, а 1—1½ кільом. широкий, возний чудових городів, парків, гарних віль, пишних квітів і кущів, пальм та иншої південної деревини. Найкраще що тут можна бачить, то піскові величезні

ків для провірки їх автентичности. Коли ж інтересовані особи через рідних у краю звертаються до приналежних місцевих урядів, одержують відповідь, що все залежить від консуляту в Празі.

так прим. п. Францеві ...никові, який подав прохання на паспорт ще 7. серпня 1923, у відповідь на особистий запит у серпні 1924 сказано в консуляті, що він не може одержати паспорту на поворот додому тому, що по звідомленню приналежного староства він, Бенесик, має служити у чехословацькій армії. Не вважаючи на те, що згаданий безпосередно після тої заяви передав консулятові урядову посвідку чс. управи табору, що він від 1919 р. перебуває безперервно в таборі, як інтернований чужинець, консулят не видав йому паспорту по нинішній день. Наводжу це, як один з численних випадків

Тих емігрантів, що не діждалися паспортів і пустилися в дорогу без них, щоби непомітно перейти кордон, польська влада завертає з кордону, а навіть з глибини краю назад до ЧСР., а в найкращім разі карає їх тюрмою та грошевою карою за „незаконний перехід кордону". У листопаді та грудні 1923 польські уряди завернули 145 поворотців, які на заклик чс. міністерства народньої оборони з дня 13. X. 1923 ч. 62355|43 зголосилися були до добровільної репатріяції і одержали від чсл. урядів відповідні документи, а надто виказалися свідоцтвами приналежности та иншими посвідками, стверджуючими безсумнівно їх державну приналежність.

закордонні українські чинники зверталися кількакратно за підмогою до чехословацького уряду і до міжнародніх чинників, та осеню 1924 р. 406 членів військової еміграції подали в цій справі жалобу до Союза Народів. Завдяки цим заходам польський консулят почав від жовтня 1924 р. видавати українським поворотцям-нестаршинам паспорти на поворот домів дещо скорше, однак не припинив цілком вище описаних труднощів і перепон.

Наглядним доказом на це є обставина, що на звиш 1000 прохачів до кінця квітня 1925 паспорти одержали заледви 163. Всетаки ті емігранти, що мають щастя одержати „дозвіл" на поворот додому, мусять на нього ждати пересічно 6—8 місяців. При тім польський консулят не поминає ніякої нагоди, щоби цей речинець як найдальше пересунути. Вистане предложити консулятові якийнебудь документ — хочби виготовлений чехословацьким урядом у чеській мові, в якому назви галицьких місцевостей означені так, як вони звучать по українськи, а не по польськи, або де згадано ненависне слово „Галичина". Такі документи впливають вельми некорисно на довготу згаданого речинця, бо польський консулят передержує їх через кілька тижнів у себе, а щойно потім звертає „до відповідного справлення". Крім того консулят вимагає за пашпорт оплату 156 кор. чесь., якої віодин таборянин із своїх нужденних поборів покрити не може. Передусім же люде хворі та немічники не мають спромоги роздобути цієї суми. Крім того скитальці, які брали визначнійшу участь у боротьбі або політичному тогочасному життю, не можуть зважитися на поворот, бо польська влада всупереч постанові 97. артикулу договору

в Сан-Жермен з дня 10. вересня 1919 потягає за такі вчинки до судової відповідальности, а т. зв. амнестія до членів У. Г. А. взагалі не відноситься. З уваги на все те переважна більшість військових емігрантів, які досі не зуміли повернути до дому, є приневолена проти своєї волі аж у безконечність коротати на чужині нужденне житє та гинути духом і тілом.

Так представляється сучасне положення тих громадян України.

Причина цього сумного явища треба глядіти не так у зовнішних обставинах, себто у теперішньому політичному положенні нашого народу, як радше в наших внутрішних відносинах, себто питомій нам безпляновости, поточній короткозорости, та наївному опортунізмові у громадянському і політичному житті. Українське громадянство Східної Галичини не вважало доцільним зацікавитися долею останків своєї народньої Армії, не згадуючи вже про добру волю улекшити їх важке положення.

Т. зв. реемігураційний комітет, що основався був з весною 1923 у Львові, не проявив ніякої діяльности, а поодинокі угрупування і політичні партії в краю обмежили своє піклування еміграцією до ухвалення резолюцій, взиваючих її до негайного повороту додому.*)

Супроти цього я, як б. останній комендант останків У. Г. А. в Ч. С. Р. уважав своїм обовязком у письмі з дня 13. червня 1924, спрямованому до Головних Управ усіх українських політичних партій Східної Галичини, як також Української Парляментарної Репрезентації у Варшаві, насувати подрібно матеріяльне і моральне положення української військової скитальщини в Ч. С. Р., представити її наміри вернути до вилатної праці в краю та перепони з боку польської влади, з наведенням імен і точних дат, а вкінці просити утворити окрему установу, що її завданням було би почишити заходи відносно повної амнестії та репатріяції. В тій самій справі звертався я 12. серпня 1924 вдруге до Парляментарної Репрезентації, а також до деяких визначнійших громадян у краю. Одлак, на жаль, ці письма не найшли ніякого відгомону, та крім Вп. проф. М. Галущинського ніхто не потвердив мені навіть їх одержання.

Тимчасом положення нашої військової скитальщини гіршає з кожним днем. Н а с л і д к о м ч е с ь к о - п о л ь с ь к о г о д о г о в о р у м а є б у т и у к р а ї н с ь к и й т а б о р в Й о з е ф о в і в ж е в н а й б л и з ш и х т и ж н я х р о з в я з а н и й.

опиняться без ніякого пристановища. Їх наче ...

*) Не задля полєміки з ш. автором, а в імя правди слід пригадати, що апель до повороту української галицької еміграції до краю, який м. ин. голосило й „Діло", був роблений ще в 1922 р. саме тоді, коли умови повороту були багато лекші від нинішних. Тоді проти нашої поради рішуче виступили деякі відомі е м і г р а ц і й н і кола. — Ред.

злочинців відвезуть до кордону та віддадуть на поталу. Про приміщення такої великої кількости людей в Ч. С. Р. нема що й думати з огляду на безробіття, а заповіданий свого часу транспорт на Радянську Україну відложений на необмежений час.

Отже настала крайня пора, щоби відповідальні чинники в краю пригадали собі про наше існування та бодай запізно і частинно сповнили свій занедбаний обовязок

По нашому, вигляди на успіх може в даній випадку мати тільки одноцільно зорганізована, плянова і спільна акція усіх краєвих установ і партій при інтензивному використанню усієї преси та соймової трибуни. В тій цілі необхідно створити окремий комітет, що його завданням буде виєднати повну амнестію для всіх членів б. У. Г. А. і прискорену їх репатріяцію, а надто подбати про тимчасове забезпечення прожитку тим поворотцям, що не мають в краю ніякої родини ані иншого пристановища. З окрема годиться подбати про приміщення немічників недужих поворотців.

Д-р Іван Козак, сотник У. Г. А.

пляжі до купання в морі. Море тут не таке гарне як у Дубровнику, але чисте, бє великими хвилями об піскові пляжі, де купаючися, можна рівночасно вигріватися в піску. У Венеції і на Лідо життя на 30—40 прц. дорожче як у Абації, за 9—10 з. п. денно можна буржуєві вигідно жити.

У Венеції і на Лідо велика маса чужинців, з чого 80 процент Німців. Їх скрізь повно. Подорожні, а особливо Німці, заосмотрені в Бедекери, біжать по всіх усюдах. Німецькі жінки як і всі инші (така тут скрізь мода) убрані в капелюшики, вкриті ріжнобарвними рожичками, костюм сорокатий червоно-зелено-жовтий; здебільша в окулярах або цвікрах, цілком папуґи в окулярах; поводяться на вулиці свобідно, в ресторанах їдять і пють кріпко. Тутешне населення живе з подорожних. Специяльність Венеції, це фабрика скляних виробів, які мають европейську славу. У Венеції в готелях, каварнях, скрізь німецькі та австрійські газети. З огляду на велику силу Німців, які тут подорожують, властителі всіх готелів держать в части німецьку службу, переважно жіночу. Харч, напитки загально добрі, на яких 80—100 процент дешевші як у Львові. В Італії залізниці дешеві і тепер по війні доста чисті, хоч не такі, як у Чехословакії.

Хто іде до Італії лічитися, нехай іде до Абації, Лідо, Дубровника, а кого прибило життя, стратив життєву енергію і жадний сильних вражінь, щоби всі мізкові клітини порушити до гори ногами нехай іде по морі в Дубровник на Ловчен і дальше. Там серед розбурханого Адрійського моря, дикої краси природи може відсвіжити бодай частинно мізок. Краси природи, чудового сонця, розбурханого моря, його величі не заступлять ніякі прегарні твори мистецтва і великої культури. Краса і суворість моря це щось величного. Хто з якоїнебудь причини вибирається в дорогу на полудне, повинен до подорожі приготовитися, а саме заосмотритися відповідно до краю, куди іде, в Бедекера, дальше „Otto Koberls Shrachführer", в брошурці за 1 зол. п. виступіювати все те, що вам у дорозі потрібне до розмови в каварні, ресторані, на вулиці, залізниці і т. п. Дальше треба заосмотритися в залізничу карту дороги. Не маючи цього і не перестудіювавши все докладно, коштує їзда та ціла подорож багато більше часу і грошей. Всі ці замітки я вважав за потрібне подати до відома тим, що потребують їхати в світ на південь.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Димісія Ґуґута.

Дня 27. V. віцепрем. Тугут вніс просьбу про димісію, з огляду на те, що з причини переголосовування його в важних справах уважав свою участь в уряді безсильною. Прем. Ґрабскі предложив димісію Т-та президентові. Президія ради мін. оголошує, що през. річипосполитої прийняв димісію Т-а. Віцепремієрства по Тугуті не обійме ніхто. Керовництво секції для справ національних меншостей обійме найправдоподібнійше сам прем. Ґрабскі.

Вибух арсеналу в Мукдені.

Магазин муніції в Мукдені вилетів у воздух. Згинуло 300 людя. Догадуються, що це діло большевиків.

Розброєння Швеції.

Урядовий проєкт розброєння шведської армії й маринарки прийняли обі палати.

Норвеґія шукає Амундсена.

Норвеський уряд радив що робити зогляду на зростаюче затрівоження населення з причини, що досі нема ніяких вісток про долю Амундсена. Коли до пятниці не наспіє ніяка вістка, вишле уряд два великі гідроплани, які патролювали би на просторі від Шпіцбергена до бігуна. Літакам товаришитиме великий воєнний корабель. Уряд розглядав теж справу помочі заграниці.

Америка проти зайняття півн. бігуна Норвеґією.

„Юнайтед Прес" повідомляє, що в ур. американських колах розглядають справу анексії підбігунової суші в разі відкриття Амундсеном. Вказують на це, що вже Пері застромив ам. прапор на півн. бігуні. Ам.-норвеський спір мусів би рішити мировий суд, тимбільше, що Амундсенові товаришить Американець Елсворт, що й фінансував виправу.

Нове становище Троцького.

Ухвалою союз. совнаркому Троцький іменований керовником гол. конц. уряду і членом президії союзн. ради господарства. Становище це займав Дзєржинські. Іменування це викликало сензацію, бо Троцький звісний з компромісу між комунізмом і капіталізмом.

Евакуація Поруря.

Райтер повідомляє, що на основі договору Еріо й Тені з Німеччиною, Поруря буде евакуоване 10. VI. ц. р. Тодіже евакуують міста: Дісельдорф і Дуйбурґ.

Дописи.

Суботів, пов. Станиславів. Заходами й коштом о. Якова Тоача став у селі при дорозі (в саді п. Я. Трача) памятник Т. Шевченка проєкту п. Ом. Долгого. Дня 17. V 1925 відбулось посвячення, якого доконав Вп. о. Микола Юник. Зібралось на це свято чимало селян та інтелігенції як місцевих так і з сусідніх сіл. Вп. о. М. Ю. і п. Я. Тр. виголосили промови щирі й зрозумілі для люду. Сам памятник дуже мило вражає своїм чудово обдуманим змістом. На обширному, з цементу, педесталі, біля 2-ох метр. висоти стоїть монумент, блакитний фон, на якому видно вгорі скромне знамя хреста, низше плоскорізьба погруддя Т. Шевченка поміщене на краю вікна, що було в блакиті на легких, чистих хмаринках, а під ним — хвилі Дніпра. Виконання дуже образово змістовне.

Вечером заходом чит. „Просвіти" та невтомним трудом такого просвітнього працьовника п. Ом. Долгого відбувся під його орудою концерт у честь Тараса Шевченка. Кожда пісонька віддана прецизно, ясно, захоплено всі відтінки її краси. Пісні глибоко й щиро захоплювали слухачів-гостей, які втішно-бурхливо оплескували кожду точку. По концерті відіграно картину сценічну з сільського життя „Не кляни". Селяни-аматори, головно старі, сердешно покотили, вдатьно відіграли картинку. Село, що має 400 душ, не багате, а горнеться до культурно-освітніх змагань, хоче піднести свій добробут, хоче поправити свою долю, хоче стрінути своє завтра — правдиво, ясно! Честь Йому!

Гість.

НОВИНКИ.

— **СПОГАДИ Е. ЧИКАЛЕНКА ч. 2. як безплатний додаток за II. чвертьріччя розсилаємо всім Вп. передплатникам, які вплатили передплату за це чвертьріччя, себто до кінця червня ц. р. та надіслали за почтову оплату I. ч. 65 сот. Почтову оплату за II. ч. просимо вплатити при найблизшій посилці передплати. Просимо всіх наших Вп. передплатників, щоби до 5. червня ц. р. вирівнали передплату до кінця червня ц. р. так, щоби до 15. червня ми могли з огляду на ферії вислати вже всім додаток. Вп. передплатники, які не надішлють почтової оплати за I. ч., не одержать II. ч., при чім просимо надсилати почтову оплату і на II. ч.**

— **Конфіската.** Попереднє число „Діла" сконфіскувала прокуратура за чотири уступи з передової статті п. з. „На двох стільцях", за кілька місць з новинки п. з. „Злоба чи неграмотність поліційників", за більшу половину малого фейлєтону п. з. „Одинока рада" і на кінець за одно речення з статті п. з. „СС. Василіянки, українська гімназія і польські архітекти".

— **„Дзялач кресови".** До карного суду в Тернополі споваджено арештованого бурмістра міста Скалату Едварда Сусака, 69-літнього старика, який від ряду місяців (а мабуть від ряду літ) займався насилуванням недітніх дівчат у віці між 12—14 роком життя. У скандал вмішана сила осіб.

— **Перед процесом Штайґера.** Газети, які спеціяльно цікавляться ходом справи Штайґера, довідуються, що на предсідника трибуналу передбачено радника Франке, як такого, що не бере участи в політичному життю й незаангажований в ніякій партії. З цією ціллю перенесуть радн. Франке з торговельного суду до суду карного.

— **Неделікатна але успішна оборона.** Польська преса захоплена енергією одної панночки — Варшавянки, яка, зачеплена на вулиці якимсь Дон-жуаном, не вдавалась в ніякі розмови тільки замастила його так совісно виступком в ніс, що мусіла інтервенювати публика і поліція.

— **Редукція львівських польських театрів.** Організаційна секція львівської ради міської рішила запропонувати пленумові міської ради скасування одного з трьох польських театрів, на які місто видає великанські суми. (Останній, непокритий ще дефіцит, має дальших 550,000 зол.) Здається, що скасують т. зв. „Малий театр" при вул. Городецькій, де грають виключно легкі комедії. В звязку з цим передбачують комунікаційні удогіднення до оперетового „Театру новосці" (б. кольосей), а навіть будову нового театру в Єзуїтському саді (на місці ресторану). Польська міська рада утримує аж три театри виключно з місією культуртреґерства. В істнуванні аж трьох театрів не заінтересовані ані широкі кола інтелігенції ані міщанство, ані теж міський пролетаріят: доказом постійні пустки в театрах. Не вважаючи на це місто витягає з кишень усіх мешканців грубі гроші на ті театри, не даючи одночасно ані сотика на підмогу єдиному українському театрови.

— **З життя української наддніпрянської еміґрації.** Українське Товариство Еміґрантів у Львові (ул. Руська 3, III пов.) одержало ціми днями повідомлення від Українського Центрального Комітету у Варшаві, що справа з виїздом деяких еміґрантів до Канади на деякий час затрималася з огляду на неодержання остаточних конкретних відомостей від уповноваженого представника У. Ц. К. в Канаді. Комітет вживає заходів до можливо скоршого вирішення цієї справи. Еміґранти, які мають бажання виїхати до Канади, мусять зголоситися заздалегідь в Українському Товаристві Еміґрантів у Львові. (Очевидно, що цей заклик торкається лише тих, які в ніякому разі не можуть повернути до батьківщини, яким рад. посольство відмовляє дозволу на поворот, та які рішуче не в силі найти собі прожитку на українських землях під Польщею).

— **Допомога інвалідам армії УНР.** Український Центральний Комітет у Варшаві повідомив львівське Т-во Еміґрантів з Наддн. України, що заходом комітету польська влада призначила з 1-го січня н. р. щомісячну грошеву допомогу українським інвалідам, що служили в армії УНР. Допомога виплачується касою Українського Центрального Комітета у Варшаві. Комітет звертається з проханням до Т-ва негайно зібрати відомости про місце перебування українських інвалідів в Галичині, які бажалиб скористати з цієї допомоги, і надіслати їх списки до комітету. Інваліди, які ще не були оглянені суб-ревізійними комісіями, можуть також зголоситися для порушення відповідних кроків в цілях признання за ними також прав на одержання щомісячних допомог. Адреса для зголошування інвалідів: Руська 3, III. поверх. Зокрема Т-во шукає адреси інвалідів Андрія Голуба та Івана Перлікасва, яким призначено грошеву допомогу.

— **Проповіди чи аґітація єпископа Твардовского?** На днях був у городенському й снятинському повіті польський єпископ Твардовскі зі Львова. Всюди устроювано йому паради. Ішли накази до ґмін, до шкіл. Учителі провадили дітей. Єпископ заходив і до церков, де виголошував промови. І так у церкві в Снятині говорив про „kochajmy się!" і про льояльність до Польщі як до „монарства". У вірменському костелі казав, що Вірмени й Поляки це один польський нарід. А в костелі до дітей зазначив, що такі як вони обороняли Львів цеглами й камінням. Як на єпископа — дуже добре стеценування, яке варто собі затямити.

— **Закопав у пивниці, а по 6-ти роках найшов у комині.** Така сензаційна історія трапилася п. Германові Шенбахові, замешкалому при вул. св. Анни ч. 5. Після українсько-польських боїв у Львові закопав він у пивниці залізну касетку, в якій скрив 38 штук столового срібла, 12 штук біжутерії, м. и. брилянтовий нашийник, перстені, — золотий годинник і инші дорогоцінности великої вартости. Коли воєнна журтовина затихла, Шенбах пішов добути свій скарб, але — на великий свій переляк — найшов лише діру в землі. Так і не найшли ніякого сліду з брилянтів, ані теж не знали, хто м'г стати справником лиха. Аж ось учора коминарський челядник Ґінтеґер, який прийшов вичистити комин у камяниці п. Шенбаха, найшов у комині розбиту залізну скриньку а в ній неторкані клейноди Шенбаха. Коминяр був на стільки чесний, що зголосив негайно свою находку, яка була найприємнійшою несподіванкою для її власника.

— **Нові копальні золота.** Німецький проф. Кейльбах відкрив в Ісляндії на кільометер довгу смугу кварцу, що має в собі незвичайно високий процент золота. Добувати її буде товариство німецьких, голяндських та швайцарських капіталістів.

— **§ 19.** „Згідно § 19 пресового закону з дня 17. грудня 1862 р. просимо помістити слідуюче спростування нотатки поданої ч. 68 з дня 27. грудня 1924 п. н. „Польська асекурація в практиці". Хата Абрагама Горна в Купновичах нових, пов. Рудки, забезпечена в Польській Дирекції Взаїмних Убезпечень (П. Д. В. У.) на суму 470 зол. була одночасно забезпечена в Тов. „Порт" на суму 1800 зол., відкіль названий отримав повне відшкодування згідно з дійсною вартістю будинку і тому П. Д. В. У. зі своєї сторони не виплатила відшкодування, не хотячи робити з забезпечення спекуляції. Супроти примусу забезпечення в Купновичах нових з 12. вересня 1923 та фактичного оцінення будівлі органами П. Д. В. У. у названій громаді в дні 25. вересня 1924 Абрагам Горн повинен був на підставі закону з 23. червня 1921 (Dz. ust. н-р 64 п. 395, 1921 р.) та розпорядження през. Річипосп. з 10. жовтня 1924 р. (Dz. ust. 92 п. 862, 1924) зголосити в П. Д. В. У. забезпечення в Товаристві „Порт" в ціли узгіднення забезпечених сум, чого він всупереч законові не зробив. — Польська Дирекція Взаїмних Убезпечень, Відділ у Львові (Підпис нечиткий).

— **Свобода ч 22.** містить: Надіймось на себе самих. — Духовна цензура. — Лист, оповідання Г. Михайлюка. — Звідомлення Головного Комітету. — Радянська влада. — По широкім світі. — Новинки. — Політичний процес. — З просвітної організації. — Напад на „кресах". — Бандитизм в краю. — Кум Трохим говорить. — Дезертир. — З царства вівтів. — Нещасливо Яповій. — Відділ правної поради. — Дописи з краю. — Смішне.

— **З ґімназії СС. Василіянок у Львові** з повними правами державної (вул. Супінського ч. 21). Вступні іспити до висших клес (II.—VII.) будуть дня 9-ого і 10-ого червня о год. 4-ій пополудни. Письменні зголошення до Управи ґімназії приймається до дня 8-ого червня включно. До такого зголошення належить долучити свідоцтво хрещення, защеплення віспи, евент. шкільне. Вступні іспити до I-шої кляси будуть дня 19. червня о год. 10-ій рано. Письменні зголошення (з документами як висше) приймає Управа до дня 18-ого червня включно. — Вписи до всіх кляс дня 19-ого і 20-ого червня. — *Д-р В. Щурат.* 2023 1—2

З судової салі.

Д-р Яр. Селезінка вдруге перед судом
(Третій день розправи.)

Розправа починається довгою та повною патріотичних фраз промовою прокуратора д-ра Ґ і р т л е р а. По ньому приходить до слова оборонець д-р Г а р а с и м і в. Він полемізує з прокуратором та доказує невинність обвинуваченого. Промова зробила на лаву присяжних і на присутню в салі публику помітне враження.

По резюме провідника трибуналу радн. Ґетінґера, удалися судді присяжні на нараду, яка скінчилася дуже скоро.

На головне питання впало сім голосів „так" а пять „ні". Над евентуальним питанням голосування не було.

Супроти такої відповіди обвинуваченого **д-ра Ярослава Селезінку звільнено від вини і кари, а всі кошти обох розправ має покрити держава.**

Новий великий політичний процес у Рівнім.
(Від власного кореспондента.)

Сьогодня розпочався перед окружним карним судом в Рівнім великий політичний процес, а то процес революційної організації „УНПО" („Українська народня повстанча організація").

На лаві обвинувачених засіло 75 наших селян-Волинеків і один Галичанин, Кусовець Андрій з Батятич повіт Жовква. Між обвинуваченими находиться 4-ох інтеліґентів, народні учителі і один студент берлінського університету. Всі обвинувачені Українці. Прокуратор обвинувачує їх за злочин з арт. 101. карного закона, обовязуючого на землях належачих колись до Росії, поповнений в той спосіб, що обвинувачені утворили в порозумінню з українськими революційними організаціями на великій Україні в р. 1924 змову — яка мала на ціли розбиття територіяльної цілости польської держави і повалення істнуючого в Польщі державного устрою.

Більшість обвинувачених не признається до закиненого їм злочину — декотрі признаються з ріжними застереженнями.

Обвинувачених боронять адвокати зі Львова: д-р Маріян Глушкевич, д-р Семен Шевчук і д-р Шухевич Степан, з Варшави: адв. Дурач і адв. Гоніґзіль. Крім того визначив суд 5-ох оборонців з уряду для обвинувачених і задержав їх на салі розправ „на всякий випадок", хоч обвинувачені зреклися їх оборони. Розправою проводить віцепрезес окр. карного суду Грохольскі обвинувачує прокуратор Прушинські.

На внесок прокуратора оголошено на цілий час розправи — тайність і позволено кожному з обвинувачених покликати на салю розправи одного мужа довіря.

Розправа ведеться серед великого напруження і подразнення „всіх проти всіх" — висловом чого було дворазове замаркування в дуже гострій формі предсідником розправи, що прокуратор не знає змісту актів і що повинен і обовязаний був про справи, які в першій лінії його обходять, запізнатись з актів заздалегідь. Супроти такого публичного „виговору" прокуратор в дечім „прискромнів", що дає обвинуваченим можність свобіднійшого віддиху.

Розправа ведеться в 6. палаті Любомірських, яку спеціяльно на цю ціль улаштовано. Цілий будинок обсаджений тьмою мундурованої і цивільної пішої і кінної поліції. Крім того в самім будинку розтаборився більший відділ війська з двома офіцирами і м а ш и н о в и м к р і с о м(!)

Розправа потреває довший час. Бо до пересдухання покликано поверх двісті свідків і буде відчитане велике число ріжних судових і едміністраційних актів.

Обвинувачені держаться бадьоро і заповідають робити сензаційні зізнання. — *Ш.*

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський театр О.Міткевич.

Городенка. — Саля Нар. Дому.
Субота 30.V. „Вихрест".
Неділя 31.V. „Пан Твардовський".
Понеділок 1.VI. „Майська ніч".
Вівторок 2.VI. „Вій".
Середа 3.VI. Послідня вистава: „Дні нашого життя" (премєра). 1874 20—?

Читальня „Просвіти" в Знесінню устроює дня 31. травня, а на випадок непогоди дня 7. червня 1925 р. ПЕРШИЙ ФЕСТИН на правдивому свіжому воздусі бо в Знесінню на площи біля церкви. — **Комітет.** 2025 1—1

Пішу проґульку в Карпати уладжує Т-во „Плай" до звісних скал в Бубнищі дня 30. мая під проводом п. Пашкевича. Відїзд в суботу 30.V. в год. 23·15 до Болехова, пішки 25 км. через Бубнище до Синевідська, поворот в неділю в год. 22·20 до Львова. Збірка в год. 22·15 в залі гол. двірця. Просимо прийти точно. О скілько буде більше чим 10 учасників, залізнича знижка. Ціна білету там і назад без знижки 9·50 зол. Іду взяти з собою. Охочих зі Стрия просимо прилучитися!

Загальне зібрання членів філії „Учительської Громади" у Львові відбудеться в неділю дня 31. травня н. р. в год. 10 перед полуднем в салі т-ва „Просвіти", Ринок 10. 1997 а) 1—1